

המדריך ליוצר

כל מה שרציתם לדעת על זכויות יוצרים

להגיע רחוק, יחד
150 שנה של מקצוענות
www.luzzattolaw.co.il

המדריך ליוצר

כל מה שרציתם לדעת על זכויות יוצרים

כתיבה: עו"ד מיכל לוצאטו, עו"ד תמר לוצאטו - בן יעקב, עו"ד גל מתתיהו

עריכה: יואל צפריר

ציור השער והכריכה האחורית: איתי מגן itaymagen.com

כל הזכויות שמורות © 2019

סניף ת"א: מגדל המוזיאון, רח' ברקוביץ' 4, קומה 22, תל-אביב 6423806

סניף עומר: רח' הגת 9, גן התעשייה עומר 8496500

טל': 03-7281700

פקס: 03-7281701

mail@luzzattolaw.co.il

 [theluzzattogroup](https://www.facebook.com/theluzzattogroup)

בהכנת חוברת זו הושקעו מאמצים רבים, אך יש לזכור שהיא מקור מידע ראשוני וכללי, והיא מיועדת למטרות עיון והכוונה ראשונית בלבד. החוברת אינה מתיימרת לכלול את כל הידע הקיים והרלוונטי לנושא. חוברת זו אינה מהווה ייעוץ משפטי, ואין בה משום תחליף לייעוץ וליווי על ידי אנשי מקצוע מתאימים. כותבי החוברת ממליצים להיעזר באיש מקצוע ולקבל ייעוץ מתאים טרם ביצוע פעולות בתחום הקניין הרוחני, וזאת בין היתר, לאור השינויים הרבים שהתרחשו וממשיכים להתרחש בתחום זה בשנים האחרונות.

יוצרים יקרים,

עולם הקניין הרוחני בכלל ועולם זכויות היוצרים בפרט, נשענים על המתח התמידי שבין הרצון לעודד יצירה בדרך של מתן זכויות ובלעדיות ליוצר, ובין הרצון לעודד יצירה ללא חשש מהפרה של זכויות. הבנת חוק זכות יוצרים, המנסה לאזן בין השניים, היא אחד הדברים החשובים ביותר בעידן של היום, בו כל אחד מאיתנו הוא יוצר, או לכל הפחות משתמש ביצירות של אחרים.

"המדריך ליוצר" נוצר עבורכם, הקוראים המבקשים לדעת כיצד להתנהל בעידן הדיגיטלי, מהם הצעדים שיש לעשות על מנת להגן על יצירותיכם, ולא פחות חשוב מכך - כיצד להימנע משימוש מפר ביצירותיהם של אחרים.

מדריך זה, כמו קודמיו, הופק מתוך מחויבות שלנו בקבוצת לוצאטו, הכוללת את משרד לוצאטו - עורכי דין, לספק מידע מעשיר ורלוונטי לקהל הלקוחות ולציבור הרחב.

אנו מקווים שתמצאו את המדריך מועיל ושימושי, ושהוא יעזור לכם להמשיך ליצור ולהעשיר את עולמנו.

עו"ד גל מתתיהו

עו"ד תמר לוצאטו - בן יעקב

עו"ד מיכל לוצאטו

עולם זכויות היוצרים - מושגי בסיס

זכות יוצרים

זכות יוצרים היא הזכות הבלעדית לעשות ביצירה, או בחלק מהותי ממנה, פעולות שונות המנויות בחוק.

משך זכות היוצרים

זכות היוצרים ביצירה תהא למשך כל חייו של היוצר (או היוצר האחרון שנשאר בחיים ביצירה משותפת) + 70 שנים לאחר מותו, למעט החרגים המנויים בחוק.

על מה ניתנת זכות יוצרים?

להבדיל מפטנט, שניתן על רעיון והמצאה שהם טכנולוגיים, זכות יוצרים לא ניתנת על רעיון, אלא על ביטוי הרעיון בפועל.

דוגמה:

נניח יש לכם רעיון מבריק לספר, כשבמרכז העלילה מככב גמד ירוק. זכות היוצרים תינתן על הספר עצמו, כלומר על הביטוי של הרעיון ההתחלתי, אך לא תהיה לכם בעלות על הרעיון עצמו. המשמעות היא שאם מישהו ירצה לכתוב ספר שונה לגמרי על גמד ירוק הוא יוכל לעשות זאת, כל עוד מדובר ביצירה מקורית.

הזכות המוסרית

לצד זכות היוצרים, שהיא זכות בעלת משמעות כלכלית, קיימת הזכות המוסרית. זוהי זכות היוצר למתן קרדיט ביצירה ושלא יעשו פעולות ביצירה שיפגעו בכבודו או בשמו (למשל סילוף היצירה, שינוי צורתה וכדומה). זכות זו היא אישית ואינה ניתנת להעברה ולכן גם אם היוצר העביר את כל זכויותיו ביצירה (או חלקן), זכות זו תעמוד לו במלואה, אלא אם היוצר החליט לוותר עליה.

משך הזכות המוסרית

ליוצר של יצירה שיש בה זכות יוצרים, תהיה זכות מוסרית ביחס ליצירתו למשך תקופת זכות היוצרים באותה יצירה, למעט תוכנת מחשב.

מהם התנאים המצטברים שצריכים להתקיים על מנת לזכות בהגנת זכות היוצרים?

1. מדובר ביצירה מקורית.
2. מדובר ביצירה מהסוגים הבאים: יצירה ספרותית, אמנותית, דרמטית, מוסיקלית או תקליט.
3. על היצירה להיות מקובעת, כלומר בעלת ביטוי חיצוני-מוחשי, מעבר לרעיון במוחו של היוצר.
4. היצירה פורסמה לראשונה בישראל או לחילופין, בעת יצירתה היוצר אזרח ישראלי/תושב קבע ישראלי (אף אם לא פורסמה).

דוגמה:

על שיר שחיברתם בראשכם לא תוכלו לקבל הגנה, אבל כתיבה זריזה של מילות השיר על מפית נייר תענה על דרישת הקיבוע.

ועל מה אין זכויות יוצרים?

כיוצרים, לעיתים יותר חשוב להבין על מה אין לנו זכויות כדי שנדע להגן על התוצרים שלנו בדרכים המתאימות ביותר. על אחד מאלה לא תחול זכות יוצרים:

- ✗ רעיון
- ✗ תהליך ושיטת ביצוע
- ✗ מושג מתמטי
- ✗ עובדה או נתון
- ✗ חדשות היום

הבהרה:

בעוד שעל נתון לא תוכלו לקבל זכות יוצרים, אם תיקחו מספר נתונים ותשלבו אותם יחד בטבלה מסכמת, ייתכן שתוכלו לזכות בהגנת זכות יוצרים על דרך הצגת הנתונים. המשמעות היא שכל אחד יוכל לעשות שימוש בנתונים עצמם, אבל לא בדרך המקורית שבה אתם השתמשתם.

דוגמה נוספת:

בעוד שאין זכויות יוצרים על חדשות היום, כן יכולה לקום זכות יוצרים על כתבה שמתארת את חדשות היום כיצירה ספרותית.

רק ליצר מותר:

- ✓ להעתיק את היצירה
- ✓ לפרסם יצירה שלא פורסמה
- ✓ לבצע את היצירה בפומבי (כשמדובר ביצירה ספרותית, יצירה דרמטית, יצירה מוזיקלית ותקליט)
- ✓ לשדר את היצירה
- ✓ להעמיד אותה לרשות הציבור
- ✓ לעשות ממנה יצירה נגזרת (כשמדובר ביצירה ספרותית, יצירה אומנותית, יצירה דרמטית ויצירה מוזיקלית)
- ✓ להשכיר את היצירה
- ✓ לשנות, לסלף או לפגוע ביצירה (כחלק מהזכות המוסרית)

מסקנה:

ביצוע כל אחת מהפעולות שלעיל נחשבת להפרת זכות יוצרים, אלא אם מדובר ב"שימוש מותר"

סעדים בגין הפרת זכויות יוצרים

להלן מספר דוגמאות של פעולות הנחשבות להפרת זכות יוצרים:

- העתקה - עשיית עותק של היצירה בכל צורה מוחשית, בתנאי שהעותק נוצר בישראל בלי רשות בעל הזכות הבלעדית, או שיובא לישראל, כאשר אם היה נוצר בישראל היה נחשב לעותק מפר לפי סעיף 1.**
דוגמה: צילום של ציור, העתקת פוסט בבלוג, שכפול קובץ וידאו.
הבהרה: אם בעל הזכות נתן את רשותו לייצר את העותק בחו"ל, אותו עותק לא יכול להיחשב למפר אם הוא ייובא לאחר מכן לארץ.
- ביצוע פומבי - השמעת היצירה או הצגתה של היצירה בציבור, במישורין או באמצעות מכשיר.**
דוגמה: הקרנת סרט בציבור.
הבהרה: ביצוע פומבי במוסד חינוך, במהלך פעילותו החינוכית של המוסד, יכול להיחשב כשימוש מותר אם הוא עומד בתנאים שקבע החוק.
- שידור - העברה קווית או אלחוטית של צלילים, מראות או שילוב של צלילים ומראות, הכלולים ביצירה, לציבור.**
דוגמה: שידור משחק כדורגל בשיטת הזרמה (streaming).
העמדה לרשות הציבור - עשיית פעולה ביצירה כך שלאנשים מקרב הציבור תהיה גישה אליה ממקום ובמועד לפי בחירתם.
- דוגמה:** שיתוף של הציבור בתיקיית ענן ובה יצירות מפרות; סיפוק תכנים מפרים באתר אינטרנט.
- עשיית יצירה נגזרת - עשיית יצירה מקורית המבוססת באופן מהותי על יצירה אחרת.**
דוגמה: תרגום או עיבוד יצירות, ציור של צילום.
- השכרה - השכרת עותקים פיזיים של היצירה לציבור לצורכי מסחר לגבי תקליט, יצירה קולנועית ותוכנת מחשב.**

הבהרה:

למעט השכרת תוכנת מחשב או תקליט המהווים חלק בלתי נפרד מחפץ אחר שהוא המושכר העיקרי (למשל השכרת רכב אשר כחלק ממערכת ההפעלה מותקנת תוכנת ניווט), או השכרה על ידי ספרייה ציבורית או מוסד חינוך, ששר המשפטים קבע שלא יחשבו כמשכירות לצורכי מסחר.

חשוב לדעת!

לעניין קביעת גובה הפיצויים, בית המשפט יתחשב בנסיבות הבאות:

היקף ההפרה, משך הזמן שבו בוצעה ההפרה, חומרת ההפרה, נזק שיעריך בית המשפט, רווח שצמח לנתבע מההפרה, מאפייני הפעילות של הנתבע, טיב היחסים בין התובע לנתבע, תום ליבו של הנתבע וכן נסיבות נוספות בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט.

מה הם הסעדים בגין הפרת זכות יוצרים?

הפרת זכות יוצרים היא עוולה אזרחית ואף במקרים מסוימים יכולה להיחשב לעבירה פלילית. במישור האזרחי קיימים מספר סעדים אפשריים:

1. צו מניעה
2. פיצויים ללא הוכחת נזק עד 100,000 ש"ח

"אופס, סליחה" - המפר התמים

לצד ההבנה כי קשה להוכיח את הנזק שנגרם כתוצאה מהפרת זכות יוצרים, המחוקק מודע לכך שישנם מקרים בהם המפר לא ידע, ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה, שקיימת זכות יוצרים ביצירה. במקרה כזה, המפר התמים יהא פטור מתשלום פיצויים.

הבהרה:

לא כל אדם שיטען כי לא ידע שקיימת זכות יוצרים ביצירה יזכה לפטור!

לכן המחוקק הציב את התנאי השני - "ולא היה עליו לדעת", אשר מקים למפר חובה לבדוק האם מדובר ביצירה מוגנת.

חשוב לדעת:

במידה שתרצו בעתיד לעשות שימוש בחלק מיצירה, כגון צילום, מאמר, שיר או כל יצירה אחרת, זכרו כי עליכם לבדוק מראש האם מדובר ביצירה מוגנת או לא.

האם המפר עבריו?
בדרך כלל, עבירות בתחום זכויות היוצרים נוגעים לפעולות מסחריות, קרי, פעולות שמטרתן הפקת רווח למפר על חשבון בעל הזכות וללא רשותו.

דוגמה:

עשיית עותק מפר לשם מסחר בו; ייבוא עותקים מפרים לשם מסחר; מכירה, השכרה, הפצה של עותקים מפרים ועוד.

העונשים האפשריים בהתאם לאופי העבירה:

- מאסר של עד 5 שנים
- קנסות שיכולים לנוע בין מאות אלפי שקלים למיליוני שקלים

שימושים מותרים ביצירות מוגנות

ישנן מספר פעולות שלא יחשבו כהפרת זכות יוצרים, גם אם יעשו ללא רשותו של בעל הזכות ולעיתים אף ללא תשלום תמורה. נפרט את הפעולות הרלוונטיות ביותר, אך נזכיר כי בכל מקרה של ספק מומלץ לפנות לקבלת ייעוץ משפטי:

- **שימוש הוגן** למטרות לימוד עצמי, מחקר, ביקורת, סקירה, דיווח עיתונאי, הבאת מובאות או הוראה ובחינה על ידי מוסד חינוכי, או כל שימוש שמקיים תנאים ששר המשפטים קבע שבהתקיימם השימוש הוגן. חשוב לדעת: הקביעה שהשימוש הוגן אינה אוטומטית. אם השאלה לגבי שימוש הוגן תגיע לפתחו של בית המשפט, היא תיבחן לפי מטרות ואופי השימוש, היקף השימוש ביחס ליצירה, השפעת השימוש על ערכה של היצירה והשוק הפוטנציאלי שלה.
- **דוגמה:** בעוד שפרסום תמונה לשם הבעת ביקורת על התמונה יכול להיחשב לשימוש הוגן למטרת ביקורת, פרסום סרט באורך מלא לשם הבעת ביקורת כנראה שלא ייחשב להוגן.
- **שימוש אגבי ביצירה** - שימוש ביצירה אחרת כבדרך אגב, בתוך יצירת צילום, יצירה קולנועית, או בתקליט. **חשוב לדעת:** הכללה מכוונת של יצירה מוזיקלית (לרבות מילים נלוות אליה, או של תקליט שהיא טבועה בו) ביצירה אחרת לא תיחשב כשימוש אגבי.
- **דוגמה:** צילום יצירת אומנות התלויה על קיר בצורה אגבית ולא ממוקדת תוך צילום סרט.
- **שידור או העתקה של יצירה הממוקמת במקום ציבורי** - על ידי צילום, שרטוט או תיאור חזותי דומה, של יצירה מתחום אדריכלות, פיסול או אומנות שימושית - אם היצירה ממוקמת בקביעות במקום ציבורי.
- העתקה של תוכנת מחשב או עשיית יצירה נגזרת ממנה.

יצירה משותפת, יצירה מוזמנת והעברת זכויות

יצירה משותפת היא יצירה שנוצרה בידי כמה יוצרים במשותף ולא ניתן להבחין בחלקו של כל אחד מהם ביצירה, בתנאי שכל אחד מהם תרם תרומה יצירתית מהותית, אף אם תרומות אלה לא שוות ביחסן. **דוגמה:** שני ציירים העובדים על ציור משותף יחשבו ליוצרים במשותף (אף אם תרומתם לציור לא שווה), גם אם כל צייר יודע להצביע על החלק שהוא צייר בציור, כל עוד צד שלישי לא יוכל לעשות כן. מנגד, שני יוצרים אשר יצרו יחד שיר, כאשר אחד כתב את המילים והשני את הלחן, ייחשבו ליוצרים שיצרו שתי יצירות נפרדות: האחת ספרותית, והשניה מוסיקלית.

חשוב לדעת!

החוק לא מסדיר את נושא הבעלות בזכויות בין היוצרים במשותף, ולכן מומלץ לערוך חוזה בין היוצרים ביצירה המשותפת שיסדיר את יחסי הבעלות ביצירה, וכן את השימוש בה. על החוזה להסדיר סיטואציות שונות, כגון: שימוש ביצירה על ידי כל יוצר בנפרד, מתן רישיונות לצדדים שלישיים, חלוקת הכנסות ממסחר

בעלות בזכות יוצרים - של מי הזכות הזו בכלל?

חוק זכות יוצרים קובע ברירת מחדל לעניין הבעלות ביצירה, אותה ניתן לשנות בהסכם.

ככלל, היוצר של היצירה הוא הבעלים הראשון ביצירה, למעט במקרים הבאים:

1. **יצירה שנוצרה בידי עובד לצורך העבודה ובמהלכה** - זכות היוצרים היא של המעביד, אלא אם סוכם אחרת.
2. **יצירה מוזמנת** - זכות היוצרים ביצירה או בחלקה היא של היוצר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין המזמין והיוצר, במפורש או במשתמע.

חריג: במידה ומדובר ביצירה שהיא דיוקן, צילום של אירוע משפחתי או אירוע פרטי, זכות היוצרים תהיה של המזמין ולא של היוצר, אלא אם הוסכם אחרת.

העברת זכות יוצרים ומתן רישיון שימוש

- זכות היוצרים, בדומה לנכסים קנייניים אחרים, ניתנת להעברה וניתן לתת לגביה רישיון ייחודי¹ או בלתי ייחודי.
- כמו כן, ניתן להגביל את העברת הזכות ואת מתן הרישיון למקומות מסוימים, תקופות מסוימות, או לעשיית פעולה מסוימת.

חשוב לדעת: חוזה להעברת זכות יוצרים או למתן רישיון ייחודי טעון מסמך בכתב.

העברתי את זכות היוצרים לאחר - מה נשאר לי?

- **יכולת ליצור יצירה אומנותית נוספת** - יוצר שאינו בעל זכות היוצרים ביצירה מותר ליצור יצירה אמנותית חדשה שיש בה העתקה חלקית של יצירה קודמת, או שהיא יצירה נגזרת² של יצירה אמנותית קודמת, ולעשות כל שימוש ביצירה החדשה, בתנאי שהיצירה החדשה אינה מהווה חזרה על עיקרה של היצירה הקודמת או חיקוי שלה.
- **זכות מוסרית** - כפי שהוסבר, הזכות המוסרית הינה זכות היוצר לקרדיט ביצירה ושלא יעשו פעולות ביצירה שיפגעו בכבודו או בשמו. זכות זו תעמוד ליוצר במלואה, גם אם העביר את כל זכויותיו ביצירה או חלק מהן.

1. "רישיון ייחודי" - המעניק לבעליו זכות ייחודית לעשות פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 11 לחוק זכות יוצרים, כפי שנקבע בו, ומגביל את בעל זכות היוצרים מלעשות ומלהרשות לאחר לעשות פעולה כאמור.

2. "יצירה נגזרת" - יצירה מקורית המבוססת באופן מהותי על יצירה אחרת.

תיקון חדש לחוק זכות יוצרים

מה המשמעות עבור היוצרים?

ביום 1.1.2019 עברה בכנסת בקריאה שניה ושלישית הצעת חוק זכות יוצרים (תיקון מס' 5), התשע"ט-2019. התיקון הנוכחי לחוק עבר מספר גלגולים ושינויים, כאשר מטרת נוסחו הסופי הינה קביעת מנגנוני אכיפה נוספים, על מנת להתאים את המצב החוקי להתפתחות הטכנולוגית של השנים האחרונות ולהיקף השימוש ברשת האינטרנט והרשתות החברתיות. להלן השינויים העיקריים שמביא עמו התיקון החמישי לחוק ומשמעותם:

הוספת סעיף 27א - "יצירות שבעל הזכות בהן אינו ידוע או לא אותר"

לעיתים, אדם רוצה לעשות שימוש ביצירה, אך הוא אינו מצליח לאתר את בעל הזכות על מנת לקבל את אישורו לכך. מטרתו של סעיף זה היא להתמודד עם מקרים מסוג זה. בכל הנוגע לשימוש שאינו מסחרי, הסעיף קובע, כי יהיה מותר להשתמש ביצירה היתומה, אם המשתמש פעל בשקידה סבירה לגילוי או איתור בעל הזכות לפני השימוש. בנוסף, על המשתמש לציין באופן ברור כי השימוש ביצירה נעשה לפי סעיף זה, וכן יספק פרטים ליצירת קשר עימו. בהמשך לכך, בעל הזכות זכאי לבקש מהמשתמש לחדול מהשימוש.

בכל מקרה בו בעל הזכות אותר, על המשתמש להפסיק את השימוש או לקבל רישיון כדין והכל בהתאם להודעת בעל הזכות שהתקבלה.

במקרה בו המשתמש מבקש לעשות ביצירה שימוש מסחרי, התנאים מחמירים יותר, ועל המשתמש לפרסם, זמן סביר לפני השימוש, הודעה באינטרנט או בעיתונות ועליו לשלם לבעל הזכות תמלוג ראוי לאחר שקיבל הודעה ממנו - ממועד תחילת השימוש ביצירה. התיקון מתייחס גם לזכות המוסרית בהקשר זה (שהיא זכות היוצר לקבל קרדיט על היצירה ושלא יפגעו ביצירתו), ומגן על טענת הפרתה במקרים בהם המשתמש קיים את הוראות החוק כראוי.

הוספת סעיף 48א - "הפרה עקיפה של זכות היוצרים להעמדה לרשות הציבור"

סעיף 48 לחוק מגדיר מהי הפרה עקיפה של זכות יוצרים. לדברי חברי הכנסת, מטרתו של סעיף 48א שנוסף לחוק, היא לאכוף הפרות עקיפות בעולם הווירטואלי. למשל, בכל הנוגע לצפייה ישירה או הורדה של סרטים וסדרות באופן פיראטי. הסעיף קובע כי כאשר מועמדת לרשות הציבור יצירה, ללא רשות של בעל זכות היוצרים בה (ולא רק בפעם הראשונה בה הועמדה, אלא בכל פעם), באופן שמהווה הפרה, על דרך העיסוק של אדם ובמטרה להפיק רווח זוהי הפרה של זכות היוצרים של היוצר אם האדם שעשה כן ידע, או שהיה עליו לדעת שהיצירה הועמדה תוך הפרת זכות. מטרת המחוקק בסעיף זה היא לספק ליוצרים כלים להתמודד עם מצבים בהם יצירתם למעשה נגנבת ומופצת ברחבי האינטרנט, מבלי שהם זוכים לתגמול.

הוספת סעיף 53 "צו הגבלת גישה למקור תוכן"

מטרת הוספת הסעיף היא לאפשר לבעל זכות יוצרים, או בעל רישיון ייחודי ביצירה, לקבל צו כלפי ספק גישה (למשל, אתר אינטרנט), אשר העמיד באתרו תוכן מפר.

סעיף זה קובע שבית המשפט רשאי לתת צו המופנה כלפי ספק הגישה ומורה לו להגביל את הגישה למקור תוכן, כולו או חלקו, אם שוכנע שמדובר בתוכן מפר. בכל מקרה בו ניתן להסיר את התוכן ולא לחסום את האתר, יעשה כך, מתוך מטרה לא לפגוע במשתמשי הקצה.

הסעיף מתווה את שיקול דעתו של בית המשפט בבואו לבחון האם יש לתת צו במקרה מסוים. כך, בין היתר, יבחנו שיקולים כגון: ההשפעה על הציבור כתוצאה מהגבלת הגישה או מאי מתן צו, חומרת הפרה, חיוניות הצו למניעת ההפרה, הפגיעה הצפויה בפרטיות המשתמשים ועוד.

חשוב לדעת:

כי בכל מקרה בו הוגשה בקשה למתן צו, ספק הגישה יציג הודעה ברורה על כך באתר האינטרנט שלו בה יצוין כי כל אדם יוכל להצטרף כצד להליך המתנהל.

הוספת סעיף 56 "סייגים לתחולה לעניין פיצויים בלא הוכחת נזק"

לפני התיקון הנוכחי, החוק קבע בסעיף 56 כי אם הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, בית המשפט רשאי לפסוק לתובע פיצויים בלא הוכחת נזק בסכום של עד 100,000 ש"ח בגין כל הפרה. חברי הכנסת טענו במסגרת הדיונים בהצעת החוק, כי חלק מבעלי הזכויות עושים בזכות זו שימוש לרעה באופן סחטני, או לחילופין משתמש קצה תמים משלם סכומי עתק כדי להימנע מתביעות ועל כן הוצעו שני סייגים לקבלת אותם הפיצויים בלא הוכחת נזק:

- **סייג ראשון:** הוראות סעיף 56 לא יחולו על אדם שהעמיד לרשות הציבור באינטרנט יצירה אומנותית (כמו תמונה, רישום או צילום) שהועמדה קודם לכן לרשות הציבור, או שהרשה לאחר להעמיד לרשות הציבור יצירה כאמור, אם הוא חדל מההפרה בתוך זמן סביר מהודעה מבעל הזכות; היצירה לא הועתקה מקטלוג שמטרתו מכירה או מתן רישיון הנוגע לשימוש ביצירות המצויות בו; הפרת הזכות לא היתה למטרה מסחרית או שהמפר הוא מהגופים המנויים בחוק (למשל - עמותה או מוסד ללא כוונת רווח בתנאים מסוימים ועוד).
- **סייג שני:** התיקון קובע רשימת מוסדות עליהן לא יחול סעיף 56. רשימה זו כוללת: מוסדות חינוך, ספריות, ארכיונים, מוזיאונים וגופים נוספים שיקבעו על-ידי שר המשפטים באישור ועדת הכלכלה; בלבד שהפרת הזכות נעשתה במסגרת הרגילה של המוסדות, לשם מימוש מטרותיהם וללא מטרה מסחרית. מטרת סייג זה היא להימנע מהרתעת יתר של מוסדות הפועלים לרווחת הציבור, שאין להם מטרה להתעשר על חשבון היוצר.

המשמעות המעשית של סעיף זה:

הפגיעה ביכולתו של היוצר לתבוע פיצויים ללא הוכחת נזק צומצמה משמעותית במהלך גלגולי הצעת החוק, והנוסח הסופי שהתקבל תחום למקרים מסוימים, אשר עדיין מאפשרים ליוצר לקבל פיצוי במקום בו אדם התעשר על חשבונו למטרות מסחריות. יובהר שהסדר זה לא מונע מבעל הזכות להגיש תביעה ולהוכיח את הנזק שנגרם לו במסגרת אותה הפרה. עם זאת, יש להכיר בעובדה שקיים קושי בהוכחת נזק במקרים מסוג זה - עובדה שעמדה בתכליתו של סעיף 56 מלכתחילה.

הוספת פרק ח'ו - "חשיפת זהותו של עושה פעולה בתוכן ברשת תקשורת אלקטרונית"

מטרתו של פרק זה, היא להתמודד עם עבירות שנעשות ברשת האינטרנט באופן אנונימי. במקרים מסוג זה, בעל הזכות יכול לפנות לבית המשפט המחוזי בבקשה להורות לאדם לחשוף פרטי מידע על המפר הנטען, כדי שבעל הזכות יוכל לפתוח מולו בהליכים משפטיים. כדי שבית המשפט יורה לעשות כן, עליו לסבור שהבקשה אינה טורדנית או קנטרנית. ההליך שנקבע בהצעת החוק לוקח בחשבון שיקולי פרטיות ולכן נקבע הליך הכולל את מסירת הבקשה לחשיפת זהותו לעושה הפעולה, כאשר יש לו הזדמנות למסור לבית המשפט את עמדתו לגבי הבקשה לחשיפת זהותו - וכל זאת מבלי לחשוף את זהותו למבקש, אלא אם הסכים לכך ועד שבית המשפט קבע אחרת.

הרחבת העבירות הפליליות בחוק

מטרת תוספת זו בחוק, היא לקבוע איסורים פליליים על הפרות של זכויות יוצרים ברשות האינטרנט, למשל בדרך של הפצה או צפייה ישירה.

כך, הוספו שתי עבירות נוספות לסעיף 61 לחוק (וכן לסעיף העונשין 62 בהתאמה):

1. שידור יצירה בהיקף מסחרי, על דרך העיסוק ללא רשות בעל הזכות, על מנת להפיק רווח באופן שמהווה הפרה לפי החוק;
2. העמדה לרשות הציבור יצירה בהיקף מסחרי, על דרך העיסוק, ללא רשותו של בעל הזכות, במטרה להפיק רווח, באופן שמהווה הפרה לפי החוק.

משמעות התיקון החדש עבור היוצרים - סיכום

כאמור, תיקון זה הוא תולדה של דיונים רבים שנערכו בכנסת. מצד אחד התיקון מספק הגנה טובה יותר עבור היוצרים בעידן של הרשתות החברתיות ורשת האינטרנט, כך שמשתמשים לא יכולים "לגנוב" יצירות ולהשתמש בהן בלי רשות וללא מתן גמול ליוצר. בנוסף, התיקון מאפשר אכיפה יעילה יותר במצבים שהמפר אינו יודע. מצד שני, התיקון מצמצם את יכולתו של היוצר לתבוע פיצויים ללא הוכחת נזק במקרים מסוימים. בכך, משתדל המחוקק הישראלי להתאים את החקיקה לעולמנו הדינאמי והמשתנה, והזמן יגיד האם שינויים אלה אכן עמדו במבחן המציאות.

שאלות ותשובות

גורל יצירה במהלך פשיטת רגל של ההוצאה לאור

שאלה: חתמתי חוזה עם הוצאה לאור. בחוזה נכתב שהזכויות שמורות למחבר ולהוצאה "בצורה הנוכחית של הספר בלבד". שולמה מקדמה ולא סופק שום שירות. לאחר חודש וחצי יצא צו פירוק להוצאה. מה עלי לעשות בנוגע לזכויות יוצרים? האם אני יכולה לפנות לכל גוף אחר ולפרסם את היצירה או שעלי לקבל אישור שחרור?

תשובה: באופן כללי, קניין רוחני הוא נכס, וככזה גם הוא יהיה מנוהל תחת ידו של הנאמן שמונה על נכסי החברה. יש לקחת בחשבון את סעיף 123 לפקודת פשיטת הרגל לפיו: 123. היו נכסי פושט הרגל כוללים זכות יוצרים או כל זיקה בה, והוא חב בשל כך לשלם ליוצר תמלוגים או חלק מהרווחים (1) לא יוכל הנאמן למכור עתקים של היצירה או להרשות את מכירתם, או לבצע את היצירה או להרשות את ביצועה, אלא בתנאי שישלם ליוצר תמלוגים או חלק מהרווחים כדרך שהיה פושט הרגל חב לשלם; (2) לא יוכל הנאמן, בלי רשות היוצר או בית המשפט, להמחות את הזכות או להעביר את הזיקה שבה או להעניק זיקה בה בדרך רשיון, אלא בתנאים המבטיחים שישולמו ליוצר תמלוגים או חלק מהרווחים שלא יפחתו ממה שהיה פושט הרגל חב לשלם. ובאופן ספציפי, יש לבחון מה המשמעות של מה שכתבת, קרי הזכויות שמורות למחבר ולהוצאה. האם נחתם הסכם? האם הוא מתייחס למצב של חדלות פירעון? האם הוא מגדיר מה כל צד יכול או לא יכול לעשות? היות ומדובר במקרה מורכב מומלץ לפנות לקבלת ייעוץ משפטי בנושא.

שימוש בסרטון יוטיוב כחלק מהרצאה

שאלה: במקרה של שימוש בסרטון יוטיוב כחלק מהרצאה - האם נדרש אישור היוצר לכך? או שניתן לציין שהזכויות שמורות לו ודי בכך?

תשובה: התשובה תלויה בסוג השימוש ובסוג הרישיון שהיוצר איפשר במסגרת העלאתו ליוטיוב. היות ומצוין כי מדובר בשימוש לצורך הרצאה, ייתכן שהוא יוכל להיחשב ל"שימוש הוגן" למטרת מחקר, ביקורת, סקירה או הוראה ובחינה על-ידי מוסד חינוך (במידה ומדובר בהרצאה במסגרת מוסד חינוכי מוכר), ואז למעשה השימוש מותר ללא קבלת אישור מבעל הזכויות. בכל מקרה, במידה ויש ספק מומלץ לקבל את אישור בעל הזכויות וכמובן לתת קרדיט ראוי ללא קשר לסוג השימוש.

זכויות יוצרים על קסמים

שאלה: האם יש זכויות יוצרים על קסמים שאני מציג?

תשובה: זכות יוצרים אינה ניתנת על רעיון אלא על דרך הביטוי של הרעיון, ולכן אם וככל שתינתן הגנה כלשהי היא תהיה על דרך הביטוי של הרעיון, כמו למשל על ערכת קסמים המכילה אלמנטים ברי-הגנה, כגון עיצובים מיוחדים, טקסטים מקוריים וכיוצ"ב.

פרסום מבחנים אקדמיים

שאלה: המערכת האקדמית אינה מוכנה לספק פתרונות מלאים למבחנים, מה שמקשה מאוד על הלמידה לקראת תקופת המבחנים. חברי ואני רוצים להקים אתר אינטרנט בו יפורסמו לציבור הסטודנטים מבחנים וסריקות של תשובות סטודנטים למבחנים. המערכת האקדמית אינה מוכנה לספק פתרונות מלאים למבחנים, מה שמקשה מאוד על הלמידה לקראת תקופת המבחנים. השאלה היא האם פרסום של מבחנים משנים שעברו השייכים למוסד אקדמי, באתר פרטי שפתוח לציבור יכול להוות עילה לתביעה משפטית על זכויות יוצרים?

תשובה: התשובה הקצרה היא כן, וכעת נפרט: ככלל, יצירה ספרותית היא יצירה בת-הגנה, וגם טקסט קצר יכול להיחשב ליצירה ספרותית בת-הגנה, ככל ומדובר בטקסט מקורי שעומד בדרישות החוק (כגון יצירתיות והשקעה מינימליות). במידה ומדובר בשאלות מתמטיות (ללא מלל), הרי שהחוק קובע כי "מושג מתמטי" כשלעצמו אינו בר-הגנה. אולם, זכות יוצרים מגנה גם על יצירות מסוג "לקט" ולכן גם סידור של שאלות מתמטיות יכול להיחשב ליצירה מוגנת. כמו כן, לסטודנטים עצמם קיימת זכות יוצרים ביצירתם, קרי בחינתם, ולכן יש לקבל את אישורים לשימוש האמור, מכל מקום נראה, כי דרך המלך תהיה להסדיר נושא זה מול המוסד האקדמי, כדי שלא להיחשף לתביעת הפרה.

זכויות על תמונות באירוע פרטי

שאלה: באירוע פרטי, מי הבעלים על תמונות שצולמו ע"י אורח, שלא הוזמן למטרת צילום אלא צילם כצלם מיוזמתו את האורחים - הצלם או בעל האירוע הפרטי?

תשובה: אם לא מדובר ביצירה מוזמנת, ולא הוסכם דבר מה בין הצדדים, אז זכויות היוצרים הן של הצלם. זה לא אומר שהוא יכול לעשות בהן שימוש ככל העולה על רוחו. היות ומדובר באירוע פרטי עלולות לצוץ סוגיות בנושא הגנת הפרטיות. לכן, מומלץ בכל מקרה לקבל את אישור בעל האירוע לפני השימוש בתמונות.

עסקים עם שמות דומים

שאלה: בשנת 2015 פתחתי עסק שנקרא "עופרים למשכנתאות", כך רשום העסק ברשומות המס. במסגרת העסק אני מספק שירותי ייעוץ משכנתא ללקוחותי. מתבסס על שמי הפרטי - עופר.

בשנת 2017 נפתחה חברה שנקראת, על-פי השם באתר אינטרנט שלהם, "עופרים" וגם הם עוסקים בתחום הייעוץ למשכנתאות. התיאור באתר מצייין שהם גם רשת ארצית, עובדים בשיטה של מכירת זיכיון של שירותי ייעוץ משכנתא, מעבירים קורסים ועוד.

בעלי החברה שוחח איתי כמה פעמים בטלפון וגם נפגשנו פיזית פעם אחת. בכל השיחות הם אמרו שצריך למצוא פתרון לנושא השם הזה כי זה בעייתי מבחינתם. הם ציינו שהם הוציאו זכויות או איזשהו סוג של רישום זכויות יוצרים על השם הזה כך שרק הם יכולים להשתמש בשם זה ואף חברה אחרת שעוסקת בתחום הפיננסי לא יכולה להשתמש בשם זה.

אמרת לי להם שאם יש להם פתרון יצירתי שלא יפגע בי אשמח לשמוע, אבל אני לא הולך לשנות את שם החברה שלי. הם הודו בפני שאני פתחתי את העסק כשנתיים לפניהם. לאחרונה הם שלחו לי הודעה קצת יותר תקיפה דרך הפייסבוק בו הם מבקשים שאוריד או אשנה את שם החברה שלי (לא הגבתי להודעה זו). רציתי לדעת איפה אני עומד מבחינה משפטית בעניין זה.

תשובה: ייתכן שחברת "עופרים" רשמה על שמה סימן מסחר, מאחר שזו הדרך המשפטית המתאימה להגן על שם מסחרי. רישום סימן מסחר מעניק לבעלי הסימן זכות ייחודית לשימוש בסימן, לגבי השירותים והסחורות הרשומים במסגרתו. במצב דברים זה, מומלץ להתייעץ עם עו"ד ולברר את המצב המשפטי (האם הסימן התקבל ונרשם, האם רק הוגשה בקשה, או שמא כלל לא הוגשה). עו"ד הבקיא בתחום יוכל לייצג כיצד יש לפעול בהתאם לסיטואציה המשפטית שנוצרה.

יש לקחת בחשבון שגם אם נרשם הסימן, היות וצוין כי שם העסק מבוסס על שם, יתכן שיחול סעיף 47 לפקודה הקובע כי: "רישום לפי פקודה זו לא ימנע אדם מהשתמש שימוש אמת בשמו או בשם עסקו, או בשמו הגיאוגרפי של מקום עסקו, שלו או של קודמיו בעסקו, או מהשתמש בהגדר אמיתי של מהותם או איכותם של טובין שלו", ועל כן יתכן שגם אם קיים סימן מסחר בשם זה, לא מדובר בהפרה.

הורדת תמונות מגוגל

שאלה: הורדתי תמונות מגוגל שלגביהן מצויין בכותרת "תמונות חינוכיות ללא זכויות יוצרים", אבל מתחת לתמונה מצוין "ייתכן ויש זכויות יוצרים". האם אפשר להשתמש בהן?

תשובה: על אף ההצהרה שהתמונות הן "חינוכיות" (הצהרה שכלל לא בטוח שהיא נכונה), מומלץ לוודא מי בעל הזכויות בתמונות ולקבל את הרשאתו. קיימת סבירות שהמקור ממנו התמונות הורדו אינו בעל הזכויות והורדת התמונות והשימוש בהן יהוו הפרה של זכות היוצרים. המלצתנו היא לא להתפתות לכותרות כאלה ואחרות, אלא לפנות למקורות אמינים המציעים מאגרי תמונות לשימוש ללא תשלום, או לחילופין עם תשלום עבור רכישת רישיון. בכל מקרה, חשוב לבדוק את רישיון השימוש בכדי לוודא שהשימוש העתידי עומד בתנאים ולתת קרדיט ראוי ללא קשר לסוג השימוש.

זכויות יוצרים בתרגום ספר

שאלה: מתרגם מתעקש על הכללת סעיף שמקנה לו "זכות מוסרית" בחוזה לתרגום לאנגלית של ספר שאני כתבתי והוצאתי לאור בעברית (זכויות היוצרים כולן שלי). האם אכן יש למתרגם "זכות מוסרית" על היצירה בשפה האנגלית? היכן ניתן למצוא הגדרה של מה כלול ב "זכות מוסרית" של מי שכאמור איננו היוצר של המקור?

תשובה: יש להבחין בין היצירה המקורית (הספר) לבין יצירה נגזרת (התרגום). יצירה נגזרת היא יצירה המבוססת באופן מהותי על יצירה אחרת, ועל כן מצריכה קבלת אישור מבעל היצירה המקורית, אך חשוב להדגיש כי היצירה הנגזרת גם היא הינה יצירה מוגנת בפני עצמה. זכות מוסרית היא זכות היוצר כי שמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין (מתן קרדיט) וכי לא יוטל פגם ביצירתו ולא ייעשה בה סילוף או שינוי צורה אחר. החוק קובע בנוסף, כי הזכות המוסרית היא אישית ואינה ניתנת להעברה אף אם ליוצר אין זכות יוצרים ביצירה. לאור כל האמור, נראה כי למתרגם יש זכות מוסרית ביחס לתרגום ובמידה ורוצים לעשות שימוש ביצירה הנגזרת יש להעניק קרדיט ולוודא שלא יוטל פגם ביצירה. מנגד, על מנת שהמתרגם יוכל לעשות שימוש ביצירה הנגזרת עליו לקבל את אישור היוצר על כך, שכן, כפי שצוין, זכות התרגום היא אחת הזכויות הבלעדיות של היוצר.

שיווק מוצרים העושים שימוש בסמלי כדורגל

שאלה: הקמתי חנות אינטרנטית לשיווק מוצרי כדורגל לקראת המונדיאל המתקרב בקיץ. בחלק מהמוצרים מופיע סמל התאחדות הכדורגל של אותה מדינה. כמו כן, אנו מוכרים פסלונים של כוכבי כדורגל עם השם על החולצה של מסי ורונלדו לדוגמה. שיווק כזה הוא בעייתי מבחינה של זכויות יוצרים וקניין רוחני? את המוצרים אנחנו מוכרים בשיטת "דרופ שיפינג", כלומר הספק שולח ישירות לרוכש.

תשובה: שיווק מוצרים העושים שימוש בסמלים ובתמונות עשוי להוות הפרה של זכויות קניין רוחני, כולל אך לא רק סימני מסחר וזכויות יוצרים, במידה והדבר נעשה ללא רישיון מבעל הזכויות. כמו כן, תיתכן פגיעה בזכות הפרסום של השחקנים עקב שימוש שלא כדין בדמותם, וכן בהקמת עילות אחרות כגון עוולות מסחריות דוגמת גניבת עין ועוד. הפרות אלה יכולות להקים עילות לתביעה ועל כן מומלץ להתייעץ עם עו"ד המתמחה בקניין רוחני לקבלת ייעוץ פרטני וטרם עשיית שימוש כלשהו במוצרים הללו.

שימוש בדמויות הדומות לדמויות של דיסני

שאלה: אני רוצה לאייר ספר לילדים על נסיכות ולשם כך לקבלהשראה מדיסני. לא להעתיק אחד לאחד ולא לאזכר את השמות של הנסיכות בספר. מה שיהיה דומה אלה הם הצבעים של השמלה. הפנים יהיו שונות לגמרי. האם זו הפרה של זכויות יוצרים? במידה ואני משתמשת בדמויות מאגדות עממיות, שדיסני עשו להן עיבוד משלהם, האם זה עדיין מהווה הפרת זכויות יוצרים?

תשובה: זכות יוצרים ביצירה לא תחול על רעיון, בין היתר, אלא על דרך ביטוי. כלומר, הרעיון, כשלעצמו, המייחס לנסיכות לבושות בשמלות בצבעים מסוימים, אינו מוגן. יחד עם זאת, ככל שקיים דמיון מהותי בין הדמויות המאורות, לבין אלה של דיסני, קיים חשש שהשימוש עלול לעלות לכדי שימוש בחלק מהותי ביצירה מוגנת, אשר מהווה הפרה של זכות יוצרים. כמו כן, שימוש בדמויות מאגדות עממיות עשוי להוות יצירה נגזרת שאינה מצריכה קבלת רשות מבעל הזכויות, במידה ואותן אגדיות עממיות הן נחלת הכלל (אם אותן אגדות אינן נחלת הכלל יש צורך בקבלת רישיון שימוש מבעל הזכויות). יחד עם זאת, אם קיימות כבר יצירות נגזרות לאגדות עממיות, כמו במקרה של דיסני, יש לוודא שהיצירה הנגזרת אינה עושה שימוש ברכיבים מקוריים מהיצירה הנגזרת של דיסני, שכן דבר זה עשוי להיחשב להעתקה של היצירה הנגזרת של דיסני.

שימוש בתמונות מהעיתון

שאלה: אני מעוניין ליצור תכשיטים המכילים תמונות שלא אני צילמתי. במידה והתכשיט הוא לשימוש עצמי בלבד, האם מותר להשתמש בתמונה מהעיתון או להדפיס מהאינטרנט ולעצב אותה כרצוני? בנוסף, אם ברצוני למכור את התכשיטים הללו, במידה וצוין לגבי התמונות כי הן בעלות רישיון CC, המשמעות היא שניתן לעשות בהן שימוש מסחרי? ומה לגבי תמונות מגזרי עיתון (למשל לוגו מסוים, ציור, עיצוב מודפס על כרית וכדומה)?

תשובה: כמובן שיש לבחון את השימוש המבוקש בתמונה, ולראות האם ייתכן והוא חוסה תחת הגנות החוק של "שימוש מותר", אבל באופן כללי שימוש ביצירה מוגנת, במקרה זה תמונה, ללא קבלת אישור מבעל הזכויות עלול לעלות לכדי הפרת זכות יוצרים, גם אם מדובר בשימוש עצמי ובמיוחד אם מדובר בשימוש מסחרי. על מנת להבין מהו השימוש המותר בתמונות לפי רישיון מסוים יש צורך לקרוא את תנאי הרישיון ולוודא כי מדובר במאגר תמונות אמין אשר רכש את זכויות השימוש בתמונות כדן. שימוש בלוגו עלול להוות הפרה לא רק של זכות יוצרים, אלא גם של סימן מסחר ולכן יש להיזהר כפליים. דרך המלך היא לרכוש תמונות ממאגר אמין בהתאם לשימושים הרצויים (ישנם מספר סוגי רישיונות אשר מתמחרים באופן שונה בהתאם לאופי ולהיקף השימוש).

הגנה על רעיון לפורמט טלוויזיוני

שאלה: הגיתי רעיון לפורמט והגשתי אותו למחלקת פיתוח בחברה עולמית ומוכרת. הם דחו את הרעיון, אמרו שבחרו לא לפתח אותו והיום לאחר ארבע שנים גיליתי שהם לקחו את הרעיון שלי ויצרו ממנו סדרת טלוויזיה מצליחה באנגליה. מה ניתן לעשות?

תשובה: לא ניתן להגן על רעיון בזכות יוצרים, אלא רק על דרך הביטוי שלו. במידה ולא החתמת את החברה על הסכם התחייבות לשמירת סודיות ואי-תחרות בנוגע לרעיון, ו/או במידה ואין לך הוכחות כלשהן להתחייבות מצידם שלא לעשות שימוש ברעיון אלא באמצעותך, אז לצערנו לא נראה כי קיימת עילת תביעה כלשהי. להבא, טרם חשיפת הרעיון מומלץ לקבל ייעוץ משפטי בנוגע לדרכי ההגנה האפשריות.

האם זכויות היוצרים שייכות ללקוח המשלם?

שאלה: אדריכל תכנן לנו משרד. בחוזה עימו אין שום התייחסות לזכויות יוצרים. בעקבות רשלנות בפרויקט פיטרנו אותו ולקחנו אדריכלית אחרת במקומו. כרגע הוא מאיים עליה בגניבת זכויות יוצרים. האם זכויות היוצרים אינן שייכות ללקוח המשלם?

תשובה:

השאלה נוגעת למצב של יצירה מוזמנת. חוק זכות יוצרים מתייחס למספר מצבים בהקשר זה:

1. ביצירה שנוצרה בידי עובד - המעביד הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה שנוצרה על-ידי עובדו לצורך עבודתו ובמהלכה, אלא אם כן הוסכם אחרת.
2. ביצירה שנוצרה לפי הזמנה - הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה, כולה או חלקה, הוא היוצר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין המזמין והיוצר, במפורש או במשתמע.
3. ביצירה שהיא דיוקן או צילום של אירוע משפחתי או של אירוע פרטי אחר, שנוצרה לפי הזמנה - הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה הוא המזמין, אלא אם כן הוסכם אחרת.

היות ונראה כי אותו אדריכל עבד בתור פרילנסר ולא בתור עובד, והיות ולא מדובר ב"אירוע פרטי", הרי שהאופציה המתאימה היא אופציה מספר 2 לעיל, לפיה במידה ולא הוסכם אחרת בין הצדדים, הבעלים הראשון של זכות היוצרים הינו היוצר, קרי האדריכל. למרות האמור לעיל יש לקחת בחשבון את דרישת הפסיקה המקוריות ואומנותיות בבסיס היצירה האדריכלית: "לא די בעובדה כי אדריכל ערך 'סקיצה ראשונית' של מבנה או עיצב פנים מבנה, על מנת שאלה יחשבו כיצירה מוגנת על-פי חוק זכות יוצרים, אלא אם הוכח מוטיב המקוריות והאומנותיות בבסיס יצירתו." ת"א (מחוזי ת"א) 13-07-10097 קידר ואח' נ' האוניברסיטה העברית ירושלים ואח' (פורסם בנבו, 25.10.2016). להבא מומלץ מאוד להסדיר נושא זה של בעלות בזכות היוצרים בהסכם בכתב.

פרסום עבודות שבוצעו כשכירה

שאלה: אני מתכוונת להקים אתר לעסק שעוסק בכתיבת ספרי זיכרונות בהוצאה אישית. בעבר עסקתי בכתיבה ובעריכה עבור הוצאות ספרים המתמקדות בתחום. האם אני רשאית להעלות לאתר צילומי כריכות של ספרים שהופקו בחברות אחרות, תוך ציון המעורבות שלי בכתיבה/עריכה ומתן קרדיט לשמות ההוצאות המחזיקות בזכויות היוצרים יחד עם הלקוח (שהספר נכתב אודותיו)?

תשובה: כדי להימנע מהפרה של זכויות יוצרים, יש לפנות לבעל הזכויות בבקשה לרישיון או היתר לצורך העלאת צילומי הכריכות של הספרים. כמו כן, מומלץ לבחון את החוזה שלך מול הוצאות הספרים, שכן יתכן שבחוזה קיים סעיף המונע ממך פרסומים שכאלה.

זכות מוסרית ביחסי עובד-מעביד

שאלה: ביחסי עובד-מעביד או מזמין-קבלן למי הזכות המוסרית?

תשובה: הזכות המוסרית הינה זכות אישית והיא אינה ניתנת להעברה. היא תעמוד ליוצר אף אם אין לו ביצירה זכות יוצרים, או אם העביר את זכות היוצרים ביצירה, כולה או חלקה, לאחר.

שימוש בתמונה של אדם אחר בבלוג

שאלה: האם מותר להעלות לבלוג פרטי (ללא מטרת רווח) תמונת פרופיל של אדם מחשבון הפייסבוק שלו ללא קבלת רשותו?

תשובה: השאלה נוגעת לשני היבטים משפטיים עיקריים:

1. זכות יוצרים - התמונה מהווה יצירה מוגנת ולכן העלאתה לבלוג, ללא הסכמת בעל זכות היוצרים (שאינו חייב להיות המצולם עצמו) תהווה, ככל הנראה, הפרה של זכות היוצרים בתמונה, ולכן מומלץ מאוד לקבל אישור מבעל הזכות. יובהר כי העובדה שמדובר בשימוש ללא מטרת רווח אינה משנה זאת.
2. הזכות לפרטיות - העלאת תמונה אישית של אדם לבלוג, במיוחד ללא קבלת היתר, יכולה לפגוע בזכותו לפרטיות ולכבוד, ואם מדובר באדם מפורסם אז ייתכן שבזכותו לפרסום, הכל כמובן תלוי בהקשר הפרסום הספציפי.

בשורה התחתונה, לא מומלץ לעשות שימוש בתמונתו של אדם ללא קבלת אישורו, אלא אם מדובר בשימוש מקובל ומותר ע"פ חוק כגון דיווח עיתונאי, וגם אז על הפרסום להתבצע בהתאם לדרישות החוק, תוך שמירה על זכויות יוצרים וכן זכותו של אדם לכבודו.

סניף ת"א: מגדל המוזיאון, רח' ברקוביץ' 4, קומה 22, תל-אביב 6423806

סניף עומר: רח' הגת 9, גן התעשייה עומר 8496500

טל': 03-7281700

פקס: 03-7281701

mail@luzzattolaw.co.il

[f theluzzattogroup](#)

Scan me

www.luzzattolaw.co.il